

PERUSOPETUKSEN LAATUKÄSIKIRJA

2020-21

KARViA

Sisältö

1. Perusopetuksen laatukriteerien kehittämistoiminta	4
2. Koulutoimen visio.....	4
3. Perusopetuksen laadunhallintamalli	6
4. Laatukortit	8
1. Johtaminen.....	8
1.1 Yleinen kuvaus	8
1.2. Johtamisen käytänteet Karviassa	9
1.3 Arviointi ja kehittäminen	9
2. Henkilöstö	9
2.1 Yleinen kuvaus	9
2.2 Käytänteet Karviassa	9
2.3 Arviointi ja kehittäminen	10
3. Taloudelliset resurssit.....	10
3.1 Yleinen kuvaus	10
3.2 Taloudelliset resurssit Karviassa.....	10
3.3 Arviointi ja kehittäminen	10
4. Opetussuunnitelman toteuttaminen.....	11
4.1 Yleinen kuvaus	11
4.2 Opetussuunnitelmaan liittyvät käytänteet Karviassa.....	11
4.3 Arviointi ja kehittäminen	12
5. Opetus ja opetusjärjestelyt.....	12
5.1 Yleinen kuvaus	12
5.2. Perusopetus	13
5.3 Aamu- ja iltapäivätoiminta.....	13
5.4 Kerhotoiminta	13
5.5 Arviointi ja kehittäminen	13
6. Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki	13
6.1 Yleinen kuvaus	13
6.2 Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuet Karviassa	14
6.3 Arviointi ja kehittäminen	14
7. Arviointi	14
7.1 Yleinen kuvaus	15
7.2 Arviointitoiminta	15
7.3 Arvioinnin hyödyntäminen ja kehittäminen.....	15
8. Osallisuus ja vaikuttaminen	16
8.1 Yleinen kuvaus	16
8.2 Oppilaiden osallisuus ja vaikuttaminen	16
8.3 Osallisuuden ja vaikuttamisen kehittäminen	17
9. Kodin ja koulun yhteistyö	17
9.1 Yleinen kuvaus	17
9.2 Kodin ja koulun yhteistyön kehittäminen.....	17
10. Oppimisympäristön turvallisuus.....	18
10.1 Yleinen kuvaus	18
10.2 Oppimisympäristön turvallisuuteen liittyvät käytänteet Karviassa	18
10.3 Oppimisympäristön turvallisuuteen liittyviä kehittämisen mahdollisuuksia Karviassa.....	19
11. Fyysinen oppimisympäristö	19
11.1 Yleinen kuvaus	19
11.2 Fyysiseen oppimisympäristöön liittyvät käytänteet Karviassa	20
11.3 Fyysiseen oppimisympäristöön liittyviä kehittämisen mahdollisuuksia Karviassa	20
12. Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta	20

12.1 Yleinen kuvaus	20
12.2 Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvät käytänteet Karviassa	21
12.3 Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyviä kehittämisen mahdollisuuksia Karviassa	21
13. Kerhotyö.....	21
13.1. Yleinen kuvaus	21
13.2 Kerhotyöhön liittyvät käytänteet Karviassa	21
13.3 Kerhotyöhön liittyviä kehittämisen mahdollisuuksia Karviassa	22
5. Laatuksiteerit ja päätöksenteko	22

1. Perusopetuksen laatukriteerien kehittämistoiminta

Opetuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa koulutusta ja sen vaikuttavuutta. Lain hengen mukaisesti arvioinnin tarkoituksena on tukea koulutuksen kehittämistä sekä parantaa oppimisen edellytyksiä. (Perusopetuslaki 21§.)

Opetusministeriö on julkaissut suosituksen Perusopetuksen laatukriteereistä (2010), joiden tavoitteena on tukea opetuksen korkeaa laatua sekä monipuolista tarjontaa. Tarkoituksena on myös turvata opetukselliset ja sivistykselliset perusoikeudet kaikille lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 9—10.)

Perusopetuksen laatukriteerit toimivat työkaluna koulujen ja opetuksen järjestäjän toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä. Esiopetuksessa laatukriteerit otetaan käyttöön soveltavasti. Paikallisen toiminnan ja paikallisten laatukriteereiden painottaminen on mahdollista. Tämän lisäksi laatukriteerien hyödyntäminen mahdollistaa hallinnon edustajien ja päättäjien sekä kuntalaisten tietoisuuden lisäämisen toiminnan puutteista ja kehittämisen kohteista. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 9.)

Karviaan perustettiin v. 2011 laatukriteerien käyttöönottamisen valmistelua ja laatukäsikirjan tekoa varten työryhmä. Työryhmään kuuluivat koulujen johtajat/ rehtorit Marjo Yliluoma, Salla Pöllänen, Kaija Laaksonen ja Arimo Koivisto, koulutoimenjohtaja Hanna Vainionpää. Lisäksi mukaan arviointiin valitaan luokanopettajien edustaja, siivoushenkilökunnan edustaja, oppilaiden edustaja sekä vanhempien edustaja. Laatutyöryhmän tehtävänä on soveltaa ja työstää laatukriteerejä niin, että ne soveltuvat oman kunnan käyttöön.

Laadunarviointiryhmään kuuluvat v. 2020 rehtori, vararehtori, koulutoimenjohtaja, opettajien edustaja, muun henkilökunnan edustajat, kasvatusta- ja opetuslautakunnan puheenjohtaja, huoltajien ja oppilaiden edustaja.

Perusopetuksen laatukriteerit sisältävät 11 laatukorttia, jotka on jaoteltu rakenteen ja toiminnan laatuun. Rakenteen laatuun sisältyvät johtaminen, henkilöstö, taloudelliset resurssit ja arviointi. Toiminnan laatuun sisältyvät opetus ja opetusjärjestelyt, kodin ja koulun yhteistyö, fyysinen oppimisympäristö, opetussuunnitelman toteuttaminen, osallisuus ja vaikuttaminen, oppimisympäristön turvallisuus ja oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki.

2. Koulutoimen visio

Perusopetuksen arvoperusta

elämäntilanteista ja olosuhteista käsin. Oppiminen yhdessä yli kieli-, kulttuuri-, uskonto- ja katsomusrajojen luo edellytyksiä aidolle vuorovaikutukselle ja yhteisöllisyydelle. Perusopetus antaa perustan ihmisoikeuksia kunnioittavaan maailmankansalaisuuteen ja rohkaisee toimimaan myönteisten muutosten puolesta.

Kestävän elämäntavan välttämättömyys

Ihminen on osa luontoa ja täysin riippuvainen ekosysteemien elinvoimaisuudesta. Tämän ymmärtäminen on keskeistä ihmisenä kasvussa. Perusopetuksessa tunnustetaan kestävän kehityksen ja ekososiaalisen sivistyksen välttämättömyys, toimitaan sen mukaisesti ja ohjataan oppilaita kestävän elämäntavan omaksumiseen. Kestävän kehityksen ja elämäntavan ulottuvuudet ovat ekologinen ja taloudellinen sekä sosiaalinen ja kulttuurinen. Ekososiaalisen sivistyksen johtoajatuksena on luoda elämäntapaa ja kulttuuria, joka vaalii ihmisarvon

loukkaamattomuutta, ekosysteemien monimuotoisuutta ja uusiutumiskykyä sekä samalla rakentaa osaamis pohjaa luonnonvarojen kestäväälle käytölle perustuvalla kiertotaloudella. Ekososiaalinen sivistys merkitsee ymmärrystä erityisesti ilmastonmuutoksen vakavuudesta sekä pyrkimystä toimia kestävästi.

Ihminen kehittää ja käyttää teknologiaa sekä tekee teknologiaa koskevia päätöksiä arvojen pohjalta. Hänellä on vastuu teknologian ohjaamisesta suuntaan, joka varmistaa ihmisen ja luonnon tulevaisuuden. Perusopetuksessa pohditaan kulutus- ja tuotantotavoissa ilmeneviä ristiriitoja suhteessa kestävään tulevaisuuteen sekä etsitään ja toteutetaan yhteistoimin ja pitkäjänteisesti elämäntapaamme korjaavia ratkaisuja. Oppilaita ohjataan tuntemaan myös kehitykseen vaikuttavia yhteiskunnallisia rakenteita ja ratkaisuja ja vaikuttamaan niihin. Perusopetus avaa näköalaa sukupolvien yli ulottuvaan globaaliin vastuuseen. (OPS 2016)

Yhtenäiskoulussa korostuu toisaalta yhteistyö, toisaalta erityisosaaminen. Yhteistä suunnittelua arvostetaan ja sille annetaan aikaa. Erityisosaamista hyödynnetään tekemällä työnjakoa ja jakamalla kullekin omat vastualueet.

Yhteisten projektien taustalla on tiimityö, joka tuottaa ideoita, jotka annetaan kiertoon. Tiimien ohella valitaan työpareja, mikä mahdollistaa samanaikaisopetuksen ja edesauttaa laaja-alaista oppimista. Kollegiaalisen tuen ohella annetaan tilaa ulkopuolisille yhteistyötahoille. Toimivassa koulussa avustajat ovat pysyviä ja päteviä.

Erityisoppilaiden opiskelua helpotetaan, mutta myös lahjakkaat otetaan huomioon rakentamalla jakoryhmiä, joissa opiskelu on yksilöllisempää.

Esi-, ala- ja yläkoulu ovat toiminnallinen kokonaisuus, jossa toiminnot eriytyvät ikätasojen mukaan. Päivittäiset rutiinit, esimerkiksi ruokailu, ovat porrastettuja. Ala- ja yläkoulun pihat ovat erilliset, mutta eivät rajatut. Pihassa otetaan huomioon turvallisuus: auto- ja välitunti-alueet ovat erilliset. Pihassa on tilaa ja mahdollisuuksia leikkeihin ja liikkumiseen.

Koko koulun yhteenkuuluvuutta edesautetaan järjestämällä kummitoimintaa, yhteisiä tilaisuuksia, ala- ja yläkoulun yhteisiä projekteja. Myös arjessa pyritään vuorovaikutukseen. Yläkoululaiset ohjaavat nuorempiaan. Koulu on kuunteleva koulu, jossa otetaan oppilaiden mielipiteet ja ehdotukset huomioon.

Yhteistyötä tehdään opettajien, oppilaiden, luokkien, ikäryhmien, vanhempien kesken. Yhteistyö on sekä oikeus että velvollisuus. Tiedonkulkuun panostetaan.

Luokkien perusvarustus seuraa opetussuunnitelmaa. Kaikissa koulun tiloissa korostuu ajanmukaisuus, turvallisuus, värikkyys, monipuolisuus, yhdistettävyyden. Erityisesti luokissa mahdollistuvat toiminnalliset oppimistavat. Taideaineiden tilat ja varasto ovat yhteisiä. Liikuteltavat välinekärret helpottavat yhteisten välineiden käyttöä. Oppilaiden työtä arvostetaan laittamalla töitä esiin lukollisiin vitriineihin.

Opettajien työskentelyä helpotetaan riittävän kokoisilla ja toimivilla sosiaalituloilla. Opettajien tiedot ja taidot ajanmukaistetaan koulutuksin. (OPS 2016)

Peruskoulutus on kunnan tärkeimpiä tehtäviä. Karviassa siirrytään strategiakaudelle 1.8.2017 yhtenäiskouluun.

Yhtenäiskoulun käynnistymiseen varataan riittävästi resursseja jotta muutos olisi mahdollisimman kivuton ja opetuksen laatu paranee.

Yhtenäiskoulu on turvallinen ja oppilaslähtöinen oppimisympäristö jossa viihtyisyyteen ja esteettisyyteen panostetaan. Yhtenäiskoulun myötä lapset ja nuoret tulevat lähelle liikunta-, kulttuuri- ja kirjasto- palveluita. Koulun kautta kannustetaan ja aktivoidaan lapsia ja nuoria osallistumaan erilaisiin harrastuksiin. Yhtenäiskoulun rakennusta ja piha-alueita käytetään täysipainoisesti myös ilta-aikaan ja lomilla erilaiseen harrastustoimintaan ja vapaa-ajan viettoon. Oppilaat huomioidaan yksilöinä ja heidän vahvuuksiin tuetaan.

Esi- ja perusopetuksessa on positiivinen ja kannustava ote jolla tuetaan lapsen ja nuoren minäkuvaa ja vahvistetaan hyvää ja tervettä itsetuntoa. Jokaiselle oppilaalle löydetään henkilökohtainen opinpolku, joka johtaa menestyksellisesti jatko-opintoihin. Huomiota kiinnitetään myös laajakkaisiin oppilaisiin. Opinto-ohjaaja tukee opintopolun jatkumista toisen asteen koulutukseen ja työllistymiseen tai yrittäjyyteen saakka. Yrittäjyyskasvatus otetaan mukaan kaikkiin oppiaineisiin ja Karvian yhtenäiskoulun vahvuutena on osaaminen yrittäjyyskasvatuksessa. Opetus huomioi digitalisaation ja koulussa on ajantasainen tieto- ja viestintäteknologia käytössä. Opetuksen muuttuessa tulee talousarvioihin varata riittävät määrärahat opettajien koulutukseen. Opetuksessa tulee hyödyntää valokuituverkkoa mahdollisimman paljon opetuksen laadun ja monipuolisuuden takaamiseksi mm. harvinaisemmissa valinnaisaineissa.

Varhaiskasvatuksessa painopiste on lapsilähtöisyydessä ja kasvatuskumppanuudessa. Varhaiskasvatuksessa on positiivinen ja kannustava ote jolla tuetaan lapsen minäkuvaa ja vahvistetaan hyvää ja tervettä itsetuntoa. Perhepäivähoito pysyy hoitomuotona päiväkodin rinnalla jatkossakin. (Karvian kuntastrategia 2016-2019)

3. Perusopetuksen laadunhallintamalli

Karvian kunnan laadunhallintamalli perustuu Opetushallituksen asettamiin säädöksiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön. Mitään varsinaista laadunhallintajärjestelmää/-mallia ei oteta käyttöön.

ARVIOINNIN VUOSIKELLO KARVIASSA

ELO-SYYSKUU

- Lukuvuosisuunnitelman työstäminen. Edellisen vuoden arvioinneista tehdyt johtopäätökset huomioidaan lukuvuosisuunnitelmassa
- Lukuvuoden arviointisuunnitelman toteuttamisen valmistelu
- Edellisen lukuvuoden arviointiraportti, toimenpiteet ja johtopäätökset käsitellään kasvatus- ja opetuslautakunnassa

LOKA-JOULUKUU

- Edellisen vuoden seurantalaveri (koulun kehittämisryhmä) lokakuussa
- Lukuvuoden arvioinnin toteuttaminen (nettikysely)

TAMMI-MAALISKUU

- Arviointikohteeseen liittyvät toimenpiteet

HUHTI-TOUKOKUU

- Tehtyjen toimenpiteiden analysointi ja yhteenveto (koulun kehittämisryhmä)
- Lukuvuoden päätteeksi tehdyistä toimenpiteistä tiedottaminen (vanhemmat ja lautakunta)

LUKUVUODEN AIKANA

- Opetushenkilöstön kehityskeskustelut (rehtori, yhteenveto kehittämiskohteista laaturyhmälle)
- Laatu- ja arviointikoulutusta
-

ARVIOINTIKOhteet 2012–

Arviointipäivien 18.–19.4.2012 yhteenvetoon perusteella valittiin ensimmäisiksi arvioinnin kohteiksi erityisopetus ja tieto- ja viestintätekniikka (TVT).

2012–2013

- Laatutyö
- Erityisopetus
- TVT

2013–2014

- Nivelvaiheet
- Vanhempaintoimikunnat

2014–2015

- Tiedottaminen

2016-2018

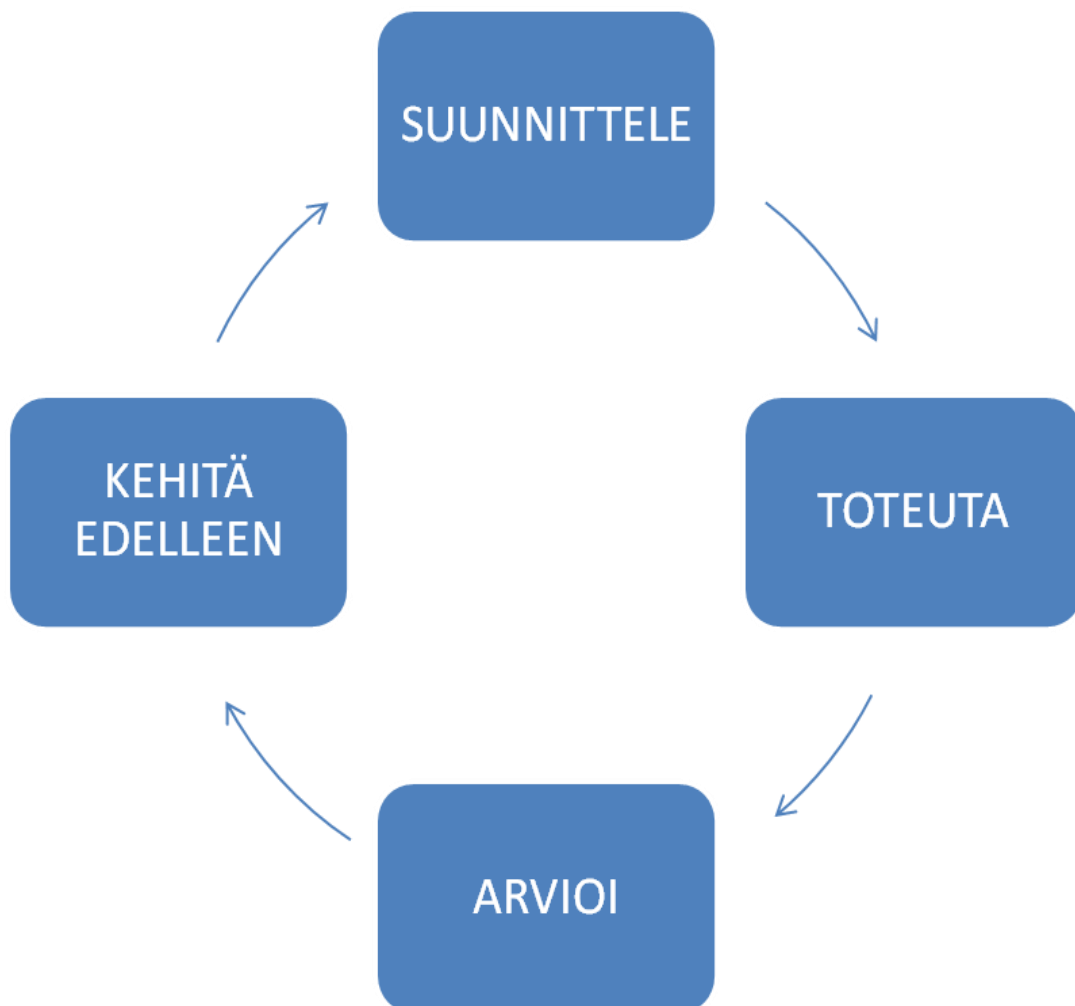
- yhtenäiskouluun siirtyminen

2018-19

- ulkoluokkaopetuksen kehittäminen
- digitaalisuus; laitteiden toimivuuden parantaminen ja tehokas käyttöönotto
- oppilaiden ja opettajien välisten suhteiden parantaminen, monipuolinen opetus

2020-21

- Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnintuki; tukipalveluiden kuntoon saattaminen
- oppilasarvioinnin uudistaminen, monipuoliset arviointimenetelmät käyttöön

4. Laatukortit

1. Johtaminen

1.1 Yleinen kuvaus

Johdon ja opetustoimen keskeisenä tehtävänä on arvopohjan ja koulun perustehtävän toteutuminen ja edistäminen. Johtamisen tavoitteena on hyvien ja tasapuolisten edellytysten luominen opettamiselle ja oppimiselle. Lisäksi johtamisen tavoitteena on yhteisten tavoitteiden selkeyttäminen ja yhteisen kehityssuunnan toteuttaminen. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 30.)

Perusopetuksen suunnitelmat kytkeytyvät kunnan suunnitelmiin ja strategioihin, joiden toteuttamisesta ja laadusta vastaa kunnan ja opetustoimen johto. Johtaminen mahdollistaa koulun strategiaan merkittyjen arvojen toteutumisen. Paikallisesti toteutettu työ noudattaa kansallisia linjauksia ja voi osaltaan vaikuttaa niiden rakentamiseen. (Perusopetuksen laatukriteerit, 2010, 30.)

1.2. Johtamisen käytänteet Karviassa

Karvian yhtenäiskoulu Opinpolulla on virkarehtori sekä vararehtori.

1.3 Arviointi ja kehittäminen

Laaturyhmän lautupäivillä 18.–19.4.2012 todettiin, että johtaminen tapahtuu myönteisessä ilmapiirissä, johtajapalavereita pidetään säännöllisesti sekä kehityskeskustelut järjestetään vuosittain. Kehittämiskohteeksi havaittiin vuorovaikutuksen lisääminen ja selkeiden suuntaviivojen saaminen pitkällä tähtäimellä kunnan johdolta. Lisäksi todettiin, että jokaisella koululla tulee olla oma johtaja, joka on päivittäin läsnä.

Lautupäivässä 24.3.2021 todettiin, että rehtorilla on laaja kokonaisuus Opinpolussa johdettavana. Tästä ja rehtorin opetusvelvollisuudesta johtuen rehtorin tavoitettavuus on välillä heikompa.

2. Henkilöstö

2.1 Yleinen kuvaus

Henkilöstön muodostavat pätevät perusopetuksen rehtorit, opettajat lastentarhanopettajat sekä opinto-ohjaaja, koulupsykologi ja koulukuraattori, koulunkäyntiavustajat sekä muut opetuksen tukipalveluissa ja oppilashuoltopalveluissa työskentelevät henkilöt, jotka kaikki toimivat laadukkaan opetuksen ja sen kehittämisen tärkeänä voimavarana. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 32.)

Kunnan henkilöstrategia sisältää laatua ja työkykyä edistäviä linjauksia. Henkilöstön koulutussuunnitelma on tärkeä osa henkilöstön kehittämissuunnitelmaa. Tarkoituksena on päästä pitkäaikaisiin virka- ja työsuhteisiin sekä kiinnittää huomiota sijaisten rekrytointiin. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 32.)

Opetushenkilöstön ammattitaidon ylläpitämisen ja osaamisen kehittämisen lähtökohtana on henkilöstön oma halu kehittyä työssään. Vastuu näistä asioista on työnantajalla ja itse henkilöstöllä. Koulutukseen osallistumiseen vaikuttaa erityisesti työnantajan tuki. Työaika- ja sijaisjärjestelyiden avulla pyritään mahdollistamaan henkilöstö- ja täydennyskoulutukseen osallistuminen. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 32.)

2.2 Käytänteet Karviassa

Karviassa on yhtenäiskoulu (luokat 0-9)

Koulussa on kaksi keittäjää ja kaksi siistijää. Koulupsykologi ja –kuraattoripalvelut toteutetaan yhteistyössä Kankaanpään kanssa. Koulussa on oma kouluterveydenhoitaja.

2.3 Arviointi ja kehittäminen

Laaturyhmän laatupäivillä 18.–19.4.2012 todettiin, että Karvian koulutoimessa on pääosin pätevää henkilökuntaa ja henkilökunnalla on mahdollisuus osallistua erilaisiin koulutuksiin. Henkilökunta kaipaa suoraa palautetta sekä selkeyttä sijaisjärjestelyihin. Tiedon kulku tuottaa ongelmia Kirkonkylän koululla. ATK-tukihenkilön tarve todettiin.

Laatupäivässä 19.4.2018 todettiin, että koulun henkilökunta on pätevää. Tiedonkulkuun tulee edelleen kiinnittää huomiota. Digitutorit ovat apuna koulun arjessa tietotekniikka-asioissa.

Laatupäivässä 24.3.2021 todettiin, että henkilöstön jatkuva vaihtuvuus aiheuttaa huolta.

3. Taloudelliset resurssit

3.1 Yleinen kuvaus

Osaltaan koulutuksen toteuttamista ohjaavat koulutuksen rahoitusjärjestelmät. Koulutuksen kustannuksista vastaavat valtio sekä kunnat ja kaupungit. Kunnille myönnetään valtionosuutta perusopetuksen käyttökustannuksiin. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 34.)

Opetuksen järjestämistä ohjaa lainsäädäntö. Lukuvuosittain laadittavassa opetussuunnitelmassa määritellään opetuksen yleinen järjestäminen. Opetuksen järjestäjän velvollisuutena on huolehtia opetusta koskevan lainsäädännön ohjaamien tavoitteiden ja opetukseen osallistuvien subjektiivisten oikeuksien toteutumista. Taloudellineen tilanne ei oikeuta velvollisuuksien laiminlyönteihin. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 34.)

Opetuksen järjestäjän vastuulla on, että kouluresurssit on kohdennettu koulutukselle asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Opetuksen järjestäjän vastuulla on myös resurssien riittävyys tuotettujen koulutuspalveluiden määrän, laadun ja palvelutuotannon rakenteen sekä organisoinnin kannalta. Toiminnan taloudellisuus vaikuttaa myös tehokkuuteen ja koulutuksen tuottavuuteen. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 34.)

Koululta edellytetään itseohjautuvuutta ja oman toiminnan tuloksellisuuden ja tehokkuuden arviointia. Koulun toiminnasta vastaava rehtori vastaa osaltaan koulun taloudesta. Talousarvion seurannan sekä talouden kokonaiskuvan hallinta ovat keskeisiä. Talouden johtamiseen ja hallintaan liittyvä täydennyskoulutus tukee rehtorien osaamista. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 34.)

3.2 Taloudelliset resurssit Karviassa

Koulut laativat vuosittain rehtorien toimesta budjettiehdotuksen, jonka käsittelee kasvatus- ja opetuslautakunta ja jonka vahvistaa kunnanvaltuusto. Karviassa on hyvät resurssit verrattaessa naapurikuntiin.

3.3 Arviointi ja kehittäminen

Laaturyhmän laatupäivillä 18.–19.4.2012 todettiin, että perustarpeet ovat riittävät. Karviassa ei opeteta

minimituntikehyksessä. Kuntatalouden kehitys tulee kuitenkin aiheuttamaan suuria haasteita resurssipuolelle tulevien vuosien aikana.

Laatupäivässä 19.4.2018 todettiin resurssien olevan hyvät. Tuntikehys on riittävä ja tilat toimivat ja asianmukaiset.

Laatupäivässä 24.3.2021 todettiin, että säästöpaineeet ovat luoneet haasteita koulun toiminnoille: tuntikehyksen leikkaus on vaikuttanut jakotunteihin alakoulussa, pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaat opiskelevat liian isoissa ryhmissä. Pienryhmä positiivinen asia.

4. Opetussuunnitelman toteuttaminen

4.1 Yleinen kuvaus

Opetussuunnitelma laaditaan yleensä perusopetusta varten. Paikallinen opetussuunnitelma rakentuu perusopetuksen tavoitteet ja tuntijaon määrittävälle valtioneuvoston asetukselle sekä perusopetuksen opetussuunnitelman valtakunnallisille perusteille. Opetussuunnitelma muodostuu opetuksen järjestäjän päätöksen mukaisesti kaikkia peruskouluja koskevista yhteisistä linjauksista sekä mahdollisista koulukohtaisista opetussuunnitelmista.

(Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 39.)

Opetuksen järjestäjä vastaa paikallisen opetussuunnitelman laadinnasta ja kehittämisestä. Prosessissa päätetään kansalaisten perusteiden mukaisesti, miten kasvatusta- ja opetustyö toteutetaan ja miten tavoitteet ja sisällöt sekä muut opetuksen järjestämiseen liittyvät asiat tarkennetaan olosuhteisiin sopiviksi ja oppilaiden tarpeita vastaaviksi. Laadukkaalla opetussuunnitelmatyöllä turvataan jokaisen oppilaan mahdollisuus laadukkaaseen opetukseen. Opetuksen järjestäjä huolehtii, että oppilaat ovat opetustarjonnassa keskenään yhdenvertaisessa asemassa. Opetussuunnitelman paikallinen laadintaprosessi vaikuttaa keskusteluineen myönteisesti koulutyön laatuun. On tärkeää, että koulun johdon, henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä avainsidosryhmien osallistuminen prosessissa turvataan. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 39.)

Paikallisen opetussuunnitelman laadinta on jatkumo esiopetussuunnitelmalle ja siinä huomioidaan muut lapsia, nuoria ja koulutusta koskevat paikalliset päätökset ja strategiset linjaukset. Suunnitelmallinen yhteistyö kunnan sisällä ja lähikuntien kanssa parantaa edellytyksiä vastata opetussuunnitelman haasteisiin. Eri luokka-asteiden ja eri koulujen opetushenkilöstön tulisi sopia kasvatusta- ja opetustyön välittömistä yhteisistä toimintalinjoista. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 39.)

Opetussuunnitelma on koulun vuosisuunnitelman, itsearvioinnin ja kehittämisen perusta. Opetussuunnitelma on strateginen pedagoginen asiakirja, jonka kautta koulun toiminta liittyy opetuksen järjestäjän muuhun toimintaan ja kehittämiseen. Opetussuunnitelmaa uudistetaan tarvittaessa opetuksen järjestäjän ja koulujen tarpeiden mukaan. Opetussuunnitelman toimivuus ja sen toteutuminen ovat jatkuvan arvioinnin kohde. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 40.)

4.2 Opetussuunnitelmaan liittyvät käytänteet Karviassa

Opetussuunnitelma laaditaan Opetusministeriön antamien säädösten ja aikataulujen mukaisesti. Laadintaan osallistuvat kaikki opettajat, koulun henkilökunta, oppilaat sekä huoltajat.

4.3 Arviointi ja kehittäminen

Laaturyhmän laatupäivillä 18.–19.4.2012 todettiin, että opetussuunnitelma laaditaan hyvässä yhteistyössä alakoulun ja yläkoulun opettajien kesken. Valmisteluun osallistuvat myös oppilaat, vanhemmat ja sidosryhmät. OPS:in toteutuminen edellyttää henkilöstön vahvaa sitoutumista.

Opetussuunnitelma 2016 laadittiin seutukunnallisena yhteistyönä lähialueen viiden kunnan kesken.

Laatupäivässä 24.3.2021 todettiin, että opetussuunnitelmaa toteutetaan hyvin. Etäopetuksen mahdollisuutta valinnaisaineiden opetuksessa pitäisi selvittää.

5. Opetus ja opetusjärjestelyt

5.1 Yleinen kuvaus

Perusopetuksella on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Opetus ja koulun muu toiminta järjestetään kunkin oppilaan kehitysvaihe ja edellytykset huomioon ottaen. Opetuksen ja koulun muun toiminnan tulee edistää jokaisen oppilaan tervettä kasvua ja kehitystä sekä luoda edellytykset hyvään oppimiseen ja hyvinvointiin. Oppilaan arviointi ja erilaisten tukimuotojen tarkoituksenmukainen käyttö ovat osa hyvää oppimisympäristökokonaisuutta. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 42.)

Perusopetuksen tulee olla opetussuunnitelmallisesti yhtenäistä oppilaan kannalta riippumatta siitä, millaisissa hallinnollisissa yksiköissä opetus järjestetään. Koulutyössä tulee ottaa huomioon varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen antamat valmiudet. Oppilaan opiskelutaitojen ja oman toiminnan ohjausta vahvistetaan koko peruskoulun ajan oppilaiden kehitystä vastaavalla tavalla. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 42.)

Opetuksen sisältöjen sekä menetelmä- ja materiaalivalintojen tulee palvella tavoitteiden saavuttamista. Opetus tukee asioiden omakohtaista ja oppilaslähtöistä työstämistä. Keskeistä onkin oppilaan oppimishalun ja itseluottamuksen sekä oppimisen, ajattelun ja yhdessä työskentelyn taitojen vahvistaminen. Opetusta rikastaa koulun ulkopuolisten ympäristöjen, eri asiantuntijoiden ja huoltajien hyödyntäminen. Opetus suunnitellaan oppilaiden yksilöllisistä oppimis- ja kehitystarpeista lähtien. Opettajien ja koulunkäyntiavustajien tulee olla suunnitelmallisia. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 42.)

Oppilailla tulisi olla aito mahdollisuus osallistumiseen ja kasvavaan vastuunottoon itsestään, opinnoistaan, muista ihmisistä ja yhteisestä oppimisympäristöstä.

Ryhmäkojen tulee olla sellaisia, että opettajalla on mahdollisuus seurata ja tukea oppilaan oppimista ja muuta kehitystä myös yhteistyössä kotien kanssa, edistää ja hyödyntää oppilaiden välistä yhteistyötä sekä käyttää monipuolisia menetelmiä. Opetusryhmiä muodostettaessa on tarpeen pienentää ryhmiä sen mukaan, kuinka paljon joukossa on erityistä tukea tarvitsevia oppilaita sekä eri kieli- ja kulttuuritaustaisia oppilaita. Opetusryhmien suositeltava enimmäiskoko on keskimäärin 20-25. Opetustilanteiden työskentelyrauhaa voidaan parantaa ja kodin ja koulun yhteistyön edellytykset ovat

paremmat pienessä opetusryhmässä. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 43.)

5.2. Perusopetus

Karviassa toimii yhtenäiskoulu Opinpolku, jossa ovat luokat 0-9.

5.3 Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään sitä tarvitseville 1.-2. luokan oppilaille.

5.4 Kerhotoiminta

Kerhotoimintaa pyritään järjestämään jokaisella koululla kiinnostuksen ja taloudellisten resurssien puitteissa.

5.5 Arviointi ja kehittäminen

Laaturyhmän arviointipäivillä 18.-19.4.2012 päätettiin valita tämän vuoden arviointi ja kehittämiskohteeksi opetus ja opetusjärjestelyt. Positiivisiksi asioiksi opetuksessa ja opetusjärjestelyissä nousivat erilaisten tarpeiden huomioon ottaminen, pääosin sopivat ryhmäkoot sekä yhdysluokat ja TVT. Kehittämisen kiireellisiksi kohteiksi todettiin erityisopetus sekä ATK-tukipalvelut. Muita kehittämisen kohteita olivat käytännönläheisen opetuksen lisääminen sekä resurssitarpeiden lisääntyminen.

Laatupäivässä 19.4.2018 todettiin yhden vuosiluokan opetukseen siirtymisen olleen hyvä asia. Erityisopetuksessa sekä oppilaiden ja opettajien välisen kommunikaation parantamisessa nähtiin kehitystarpeita.

Laatupäivässä 24.3.2021 todettiin, että opetus Opinpolussa on monipuolista ja innovatiivista.

6. Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki

6.1 Yleinen kuvaus

Laadukas perusopetus sekä oppimisen ja kasvun tuki ehkäisevät erityisen tuen tarpeen syntymistä. Painopistettä tulisi nykyisin siirtää varhaiseen tukeen ja ennalta ehkäisevään toimintaan ja vahvistaa samalla oppilaalle annettavan tuen suunnitelmallisuutta.

Oppimisen ja kasvun tukeen liittyy oleellisesti moniammatillinen yhteistyö. Annettavan tuen muoto määräytyy oppilaan yksilöllisten tarpeiden mukaan. Opetus tulisi kuitenkin järjestää yleisopetuksessa aina, kun se on mahdollista. Yleisen tuen eri muodot ehkäisevät ja poistavat oppimisen esteitä sekä vähentävät oppilaan erityisen tuen tarvetta. Tukea tarvitseva oppilas saa ensin tehostettua tukea, jolla tarkoitetaan eriyttämistä, tukiopetusta, samanaikaisopetuksen eri muotoja, osa-aikaista erityisopetusta ja oppilashuoltoa. Ennaltaehkäisevät yleiset tukitoimet vaativat riittävän pieniä opetusryhmiä. Tehostetun tuen muodot tulisi ottaa kouluissa käyttöön entistä aktiivisemmin ja mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Tukitoimien ja yhteistyön pitää lähteä päivähoitosta, jotta lasta autetaan

mahdollisimman aikaisin. Yhteistyöhön tarvitaan myös koulun oppilashuollon lisäksi terveydenhuollon ja sosiaalitoimen henkilöstöä. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 45.)

Oppilaanohjauksella pyritään tukemaan oppilaan kasvua ja kehitystä sekä edistämään oppilaan opiskeluvaikeuksien kehittymistä ja opintojen kulkua. Oppilaanohjauksen keskeiset tehtäväalueet ovat koulun sisällä tehtävä ohjaustyö sekä toiminta eri yhteistyötahojen kanssa. Oppilaanohjauksessa tuetaan oppilaita oppiaineiden opiskelussa ja valinnoissa sekä ehkäistään ennalta opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä. Riittävän henkilökohtaisen ohjauksen varmistamiseksi suositeltava enimmäisoppilasmäärä yhtä opinto-ohjaajaa kohtaan perusopetuksen yläluokilla on 250. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 45.)

Tärkeä osa oppilaan tukea on moniammatillinen oppilashuoltotyö. Oppilashuoltoon kuuluvat opetus suunnitelman mukainen oppilashuolto sekä oppilashuollon palvelut.

Kouluruokailu on olennainen osa koulun opetus- ja kasvatustehtävää ja oppilaiden hyvinvoinnin edistämistä. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 46.)

Kodin ja koulun välisen yhteistyön merkitys korostuu kaikissa oppimisen tukeen ja kasvuun liittyvissä asioissa. Yhteistyöhön vanhempien kanssa tulee varata riittävästi aikaa ja siihen tulee tarvittaessa osallistaa oppilashuollon edustajat. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 46.)

Oppilaan oppimisen ja kasvun tukea ohjaavat luottamuksellisuus sekä tietosuojaa ja salassapitoa koskevat säädökset. Yksittäistä oppilasta koskevat luottamukselliset tiedot kirjataan järjestelmällisesti säädösten mukaisesti. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 46.)

6.2 Oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuet Karviassa

Oppilashuoltoon on laadittu käsikirja, joka päivitetään mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan vuosittain. Karvian kunnassa kokoontuu nuorisolain edellyttämä lasten ja nuorten moniammatillinen hyvinvointiryhmä. Lisäksi Karvian kunta on mukana Pohjois-Satakunnan seudullisessa oppilashuoltoryhmässä.

6.3 Arviointi ja kehittäminen

Laaturyhmän arviointipäivillä 18.–19.4.2012 päätettiin valita tämän vuoden arviointi ja kehittämiskohteeksi erityisopetus. Positiivisiksi asioiksi oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuessa nousivat pienet ryhmät, pienryhmä, avustajat sekä nivelvaihe- ja siirtopalaverit. Kehittämisen kohteiksi päätettiin erityisopetus, nivelvaiheiden parantaminen sekä kuraattori- ja psykologipalveluiden tarve.

Laatupäivässä 19.4.2018 todettiin, että koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut ovat nyt huomattavasti parantuneet.

Laatupäivässä 24.3.2021 todettiin oppilashuollon tukipalveluissa olevan huolenaiheita tällä hetkellä. Koulupsykologipalveluita on mahdoton saada. Kuraattoriaikaa on tarjolla liian vähän. Ennaltaehkäisevää työtä pitäisi tehdä enemmän. Positiivisena koetaan pienryhmä ja Jopo-ryhmä.

7. Arviointi

7.1 Yleinen kuvaus

Koulutuksen arviointijärjestelmän tavoitteena on hankkia ja analysoida tieto koulutuspoliittisen päätöksenteon ja koulutuksen kehittämisen pohjaksi, oppilaiden oppimisen edellytyksien parantamiseksi sekä opetustoimen henkilöstön työn ja koulujen kehittämisen tueksi.

Perusopetuksen arviointijärjestelmä muodostuu kansallisista oppimistulosten seuranta-arvioinneista, muista ulkopuolisista arvioinneista, opetuksen järjestäjän ja koulujen itsearvioinneista sekä arvioinnin eettisistä periaatteista. Perustan muodostaa itsearviointi, jota muut arviointijärjestelmät tukevat. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 36.)

Arviointi on perusopetuksen tuloksellisuuden arviointia ja siinä otetaan huomioon toiminnan vaikuttavuus, taloudellisuus ja tehokkuus. Arvioinnin avulla pyritään selvittämään, miten opetussuunnitelma ja opetuksen tavoitteet toteutuvat sekä miten tuloksellista koulutus on.

Opetuksen järjestäjä kehittää systemaattisesti toimintaansa arviointitulosten ja saadun palautteen pohjalta. Arvioinnin on oltava suunnitelmallista, säännöllistä, monipuolista sekä vertailukelpoista. Paikallisesta arviointitoiminnasta ja sen kehittämisestä vastaavat opetuksen järjestäjät ja koulut. Opetuksen järjestäjällä sekä kouluilla on omat arviointisuunnitelmat, jotka selkeyttävät arviointitoiminnan koordinoitua. Arviointisuunnitelman perustana ovat paikalliset sivistyspoliittiset kehittämissuunnitelmat, toiminta- ja taloussuunnitelmat sekä muut mahdolliset asiakirjat. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 36.)

Arviointisuunnitelmassa tunnistetaan opetuksen järjestäjän ja koulujen toimintaan kohdistuvia tulevia tarpeita, määritellään arviointitoiminnan järjestäminen ja tarvittavat voimavarat, luodaan yhteiset puitteet paikallisen toiminnan arvioinnille ja selkeytetään toimijoiden keskinäinen työnjako. Lisäksi huolehditaan myös siitä, että opetuksen järjestäjällä ja kouluilla on käytössä riittävä arvioinnin asiantuntemus. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 36.)

Oppilaiden tulee tietää, millä perusteella heidän suorituksiaan arvioidaan. Arvioinnin kokonaisuus muodostuu välittömistä oppituntipalautteista, muusta oppilaan ja huoltajan saamasta suullisesta ja kirjallisesta palautteesta, arviointikeskusteluista sekä todistuksista. Oppilaan tulee voida osoittaa edistymistään ja osaamistaan eri tavoin. Tämän vuoksi arvioinnissa tulee käyttää monipuolisia menetelmiä, joiden tulee olla linjassa asetettujen tavoitteiden kanssa. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 37.)

7.2 Arviointitoiminta

Kunnan arviointitoiminta ei ole ollut tähän asti suunnitelmallista, mutta jatkossa edetään kohdan 3 mukaisesti.

7.3 Arvioinnin hyödyntäminen ja kehittäminen

Saatuja arviointituloksia analysoidaan ja niistä tiedotetaan asianosaisille sekä tulosten perusteella ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin olemassa olevien resurssien puitteissa.

Laatupäivässä 24.3.2021 todettiin, että oppilasarvioinnin uudistaminen on käynnissä. Arvioinnin monipuolisuuteen tulee kiinnittää huomiota.

8. Osallisuus ja vaikuttaminen

8.1 Yleinen kuvaus

Oppilaiden osallisuus ja vaikuttaminen itseään koskeviin asioihin edistävät heidän kasvamistaan aktiivisiksi kansalaisiksi sekä antavat valmiuksia toimia demokraattisessa ja tasa-arvoisessa yhteiskunnassa. Luomalla oppilaille mahdollisuuksia osallistua heitä itseään koskevien asioiden käsittelyyn opetuksen järjestäjä ja koulut kehittävä osallisuutta ja vaikuttamista tukevaa toimintakulttuuria. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 48.)

Rehtorin, opettajien, oppilaiden ja huoltajien kesken päätetään siitä, miten yhteistoimintaa toteutetaan ja edistetään. Toiminnalle sovitaan myös yhteiset tavoitteet, joita tarkennetaan vuosittaisessa suunnitelmassa. Vaikuttaminen liittyy arviointiin ja johtamiseen, mikä parantaa toiminnan laatua ja lisää osallistumismahdollisuuksia. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 48.)

Oppilaiden osallisuutta ja vaikuttamista edistävät mm. riittävän pienet opetusryhmät, vuorovaikutteiset opetusmenetelmät, harjoittelujaksot, oppilaskuntatoiminta, kerhot ja muu ohjattu toiminta. Oppilaiden keskinäinen vuorovaikutus paranee toimivissa oppimisympäristöissä, jotka vahvistavat oppilaiden sitoutumista ryhmään ja ryhmässä toimimisen taitoja. Tällä tavoin tuetaan myös oppilaiden keskinäisen vuorovaikutuksen ja kriittisen arviointikyvyn kehittymistä. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 48.)

Koska oppilaskuntatoiminta edistää keskeisesti oppilaiden osallisuutta, kunnassa huolehditaan oppilaskuntatoiminnan ohjaukseen tarvittavista resursseista. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 48.) Erytystä tukea tarvitsevien sekä eri kulttuureista tulevien lasten ja nuorten osallisuuden toteuttamiseksi käytetään menetelmiä, jotka edistävät oppilaiden suvaitsevaisuutta ja kulttuuritietoutta. Opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti painotetaan yhteistoiminnallisen ja vastuullisen opiskelun merkitystä. Osallisuus ja tasa-arvo ennaltaehkäisevät syrjäytymistä. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 48.)

8.2 Oppilaiden osallisuus ja vaikuttaminen

Karvian kunnan perusopetus on mukana KiVa koulu –hankkeessa, joka edistää systemaattisella toiminnallaan yhteisöllisyyden kehittymistä. Samoin sillä on vaikutusta osallisuuden lisäämiseen, koska sen periaatteiden mukaan jokainen koululla toimiva on velvollinen huolehtimaan kiusaamisen ehkäisemisestä ja siihen puuttumisesta.

Alakouluilla isompien ja pienempien oppilaiden välillä on kummitoimintaa, joka lisää osallisuutta, oppilaiden hyvinvointia sekä yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Yläkoululla toimii aktiivisesti oppilaskunta sekä tukioppilastoiminta. Oppilaskunta edustaa oppilaita ja järjestää yläkoulun oppilaille yhteistä toimintaa. Lisäksi oppilaskunnan aktiivinen toiminta edistää nuorten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Myös tukioppilaat järjestävät ahkerasti yhteisöllistä toimintaa ja

pyrkivät parantamaan yhteisöllisyyttä.

8.3 Osallisuuden ja vaikuttamisen kehittäminen

Karviassa toimii nuorisovaltuusto.

Yhtenäiskoulussa toimivat alakoulun ja yläkoulun oppilaskunnat. 2018 osallistuimme nuorisoparlamenttiin eduskuntatalolla(2kpl 9.luokan oppilasta + opettaja).

Eri kulttuureista tulevien lasten ja nuorten osallisuuden toteuttamisessa tullaan soveltamaan myös seutukunnallisessa yhteistyössä laadittavaa kotouttamissuunnitelmaa.

9. Kodin ja koulun yhteistyö

9.1 Yleinen kuvaus

Toimiva ja lähtökohdiltaan myönteinen kodin ja koulun yhteistyö on keskeinen lasten ja nuorten kasvun, kehityksen ja oppimisen tuki. Kodin ja koulun yhteistyön lähtökohtana on keskinäinen arvostus. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 50.)

Kodin ja koulun yhteistyötä tehdään sekä yhteisö- että yksilötasolla. Yhteisötasolla huoltajat ovat mukana kehittämässä koulun toimintaa ja tukemassa koulu yhteisön ja luokan hyvinvointia, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Koulu tarjoaa huoltajille mahdollisuuden keskinäiseen vuorovaikutukseen ja sitä kautta vertaistukeen. Yksilötason yhteistyöllä puolestaan tuetaan yksittäisen oppilaan oppimisen ja kasvun edellytyksiä. Monikulttuuristen perheiden yleistymisen, perherakenteissa tapahtuneet muutokset ja huono-osaisuuden lisääntyminen edellyttävät, että kodin ja koulun yhteistyössä käytetään perheiden tarpeita palvelevia toimintamuotoja. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 50.)

Kodin ja koulun yhteistyön tulee olla riittävää ja monipuolista suhteessa oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin. Koulun tasolla rehtori vaikuttaa merkittävästi siihen, miten laajaa ja minkä muotoista kodin ja koulun yhteistyö on. Koulun henkilökunta tarvitsee riittävästi tietoa, taitoa, tahtoa sekä tukea ja ohjausta yhteistyön toteuttamiseen. Kodin ja koulun yhteistyö on otettava huomioon opettajan työajassa. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 50.)

Koulussa voidaan tehdä erillinen kodin ja koulun yhteistyön suunnitelma, johon kirjataan vuosiluokittain yhteistyön keskeiset sisällöt ja teemat. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 50.)

9.2 Kodin ja koulun yhteistyön kehittäminen

Laaturyhmän arviointipäivillä 18.–19.4.2012 todettiin, että kaikilla kouluilla järjestetään vuosittain vanhempainiltoja sekä vanhempainvartteja. Kehittämisen kohteeksi koettiin kuitenkin kaikkien vanhempien saaminen mukaan aktiivisiksi toimijoiksi. Esiin nousi myös kysymys siitä, mistä kaikesta koulun tulisi tiedottaa.

Opinpolussa on aloittanut vanhempainyhdistys lukukauden 2018 alusta.

Laatupäivässä 24.3.2021 kaivattiin koronan takia poisjäänyttä Kodin ja koulun päivää.

10. Oppimisympäristön turvallisuus

10.1 Yleinen kuvaus

Lapsella ja nuorella on oikeus turvalliseen kasvu- ja opiskeluympäristöön. Oppilaan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi on tärkeää, että hän tuntee kuuluvansa koulun ja luokan sosiaaliseen yhteisöön, kokee koulussa turvallisuutta ja luottamusta sekä saa myönteistä palautetta sekä opettajilta että vertaisryhmältä. Hyvinvointia ja turvallisuutta kehitetään myös kodin ja koulun, useiden eri ammattiryhmien ja eri hallinnonalojen välisenä yhteistyönä.

(Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 54.)

Kouluympäristössä turvallisuus rakentuu oppilaiden ja aikuisten välisissä vuorovaikutusprosesseissa. Hyvä ilmapiiri edistää niin oppilaan kuin koko yhteisön oppimista ja työskentelyä. Koulussa ehkäistään ongelmia jo ennalta ja toimitaan varhaisen puuttumisen periaatteiden mukaisesti. Kiusaamista ehkäistään suunnitelmallisesti. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 54.)

Toimivan kouluympäristön suunnittelu edistää oppimista, hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Fyysiseen toimintaympäristöön kuuluvat koulun tilat, opetusvälineet ja oppimateriaalit sekä rakennettu lähiympäristö ja ympäröivä luonto. Kouluympäristöön luetaan myös koulumatkat. Koulun tilojen käyttö suunnitellaan niin, että se on ergonomista sekä tukee oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaista kasvua ja oppimista. Koulurakennuksen suunnittelussa tulee ottaa huomioon tilojen viihtyvyys, järjestys ja esteettisyys. Toimiva fyysinen työskentely-ympäristö vähentää tapaturmia ja onnettomuuksia. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 54.)

Koulun tilat mahdollistavat erilaisten työskentelytapojen ja opetusvälineiden käytön. Koulutilojen suunnittelu sekä yksilö- että ryhmätyöskentelyä varten edistää oppilaan aktiivista osallistumista, tutkimista ja kokeilua sekä oppilaskeskeisten työmuotojen ja tiedonhankintatapojen käyttöä. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 54.)

Opetuksen järjestäjä ja koulut kehittävät turvallisuutta parantavia työ- ja toimintakäytäntöjä sekä arvioivat niitä käytännössä. Turvallisuuteen kuuluu myös tietoturvallisuus. Opetuksen järjestäjä huolehtii tilojen tarpeellisesta kunnossapidosta ja korjauksista sekä koulukiinteistön monipuolisesta käytöstä. Koulupäivän aikana koulutiloissa voidaan järjestää perusopetuksen ohella kerhotoimintaa sekä aamu- ja iltapäivätoimintaa. Muina aikoina tiloja hyödynnetään monipuolisesti koulutus-, kulttuuri-, liikunta- ja harrastustoimintaan. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 55.)

Kouluyhteisössä hyvinvoinnin edistäminen ja turvallisuuden varmistaminen edellyttävät ennakoivaa suunnittelua ja säännöllistä harjoittelua kriisitilanteiden varalta. Turvallisuutta käsittelevät toimintamallit laaditaan yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Niiden tulee olla kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien, oppilaiden ja huoltajien tiedossa. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 55.)

10.2 Oppimisympäristön turvallisuuteen liittyvät käytänteet Karviassa

Yhtenäiskoululle on laadittu kriisi- ja pelastussuunnitelmat sekä koulujen työrauha- ja järjestyssäännöt, joiden päivityksestä huolehditaan vuosittain.

Koulu tekee yhteistyötä poliisin, pelastuslaitoksen, liikenneturvan, teknisen toimen, vapaa-aikatoimen sekä monien muiden tahojen kanssa. Yhteistyön tarkoituksena on järjestää oppilaille turvallisuuteen ja

laintuntemukseen liittyvää opetus- ja kasvatustoimintaa sekä huolehtia yksiköiden turvallisuuteen liittyvistä asioista.

Niin yläkoululla kuin alakoulullakin hyödynnetään opetuksen ja oppimisen tukena tieto- ja viestintätekniikkaa. Laitteiston ajanmukaisuus pyritään huomioimaan.

Koulujen pihoilla oleville leikkikentille on tehtävä 1.1.2012 alkaen turvallisuusasiakirjat, joita tulee päivittää vähintään kerran vuodessa.

10.3 Oppimisympäristön turvallisuuteen liittyviä kehittämisen mahdollisuuksia Karviassa

Laaturyhmän arviointipäivillä 18.–19.4.2012 todettiin, että rakennukset ja tilat ovat pääosin kunnossa. Terveystarkastukset ja VPK:n pitämät palo- ja pelastusharjoitukset koettiin positiivisiksi. Harjoitukset pitäisi kuitenkin saada järjestetyksi kaikilla kouluilla. Uudet työntekijät tulisi kuitenkin perehdyttää turvallisuussuunnitelmaan ja muihin oppimisympäristön turvallisuuteen liittyviin käytänteisiin. Henkilökunnalta vaaditaan myös oma-aloitteista perehtymistä tehtyihin suunnitelmiin.

Laatupäivässä 19.4.2018 todettiin koulun tilojen olevan hyvät ja asianmukaiset. Ulkotilojen kehittämiseen ja ulkoluokkaopetukseen pitää panostaa. Turvallisuussuunnitelmat on laadittu asianmukaisesti ja koko henkilökunta on niihin perehtynyt.

Laatupäivässä 24.3.2021 todettiin, että Opinpolut ympäristö on turvallinen. Kriisitilanteisiin on varauduttu hyvin. Turvallisuussuunnitelma on juuri päivitettävänä.

11. Fyysinen oppimisympäristö

11.1 Yleinen kuvaus

Fyysiseen oppimisympäristöön kuuluvat koulun tilat, opetusvälineet ja oppimateriaalit sekä rakennettu lähiympäristö ja ympäröivä luonto. Fyysisen oppimisympäristön laadun kehittämisessä merkityksellisiä ovat oppimista edistävät tilaratkaisut. Koulun tilat mahdollistavat erilaisten työskentelytapojen ja opetusvälineiden käytön. Erikokoiset tilat, niiden yhdistely sekä kaluste- ja välineratkaisut tukevat tilojen muunneltavuutta ja joustavuutta mahdollistaen erikokoisten ryhmien työskentelyn ja vuorovaikutustilanteiden käytön. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 52.)

Kouluilojen suunnittelu sekä yksilö- että ryhmätyöskentelyä varten edistää oppilaan aktiivista toimintaa, tutkimista ja kokeilua sekä oppilaskeskeisten työmuotojen ja tiedonhankintatapojen käyttöä. Opetuksen järjestäjä huolehtii tilojen tarpeellisesta ajanmukaisuudesta, kunnossapidosta ja korjauksesta. Toimiva ja motivoiva fyysinen ympäristö edistää oppimista, hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Terveellinen oppimisympäristö vaikuttaa merkittävästi myös koulussa viihtymiseen. Koulurakennuksen suunnittelussa otetaan huomioon eri käyttäjäryhmien pääsy kaikkiin tiloihin. Suunnittelussa otetaan huomioon myös tilojen viihtyvyys, järjestys ja esteettisyys. Toimiva oppimisympäristö vähentää tapaturmia ja onnettomuuksia.

(Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 52.)

Tieto- ja viestintätekninen laitteisto tukee oppilaan monipuolista oppimista ja edistää oppilaan työelämälähtöisyyttä. (Perusopetuksen laatukriteerit 2010, 52.)

11.2 Fyysiseen oppimisympäristöön liittyvät käytänteet Karviassa

Karviassa on yksi koulurakennus, joka on uudisrakennettu/remontoitu 2016-2017. Rakennuksen saneeraus on vuosittaista.

11.3 Fyysiseen oppimisympäristöön liittyviä kehittämisen mahdollisuuksia Karviassa

Laaturyhmän laatupäivillä 18.-19.4.2012 todettiin, että koulujen piha-alueet ja ympäristö ovat toimivia, lukuun ottamatta Kirkonkylän koulua, josta puuttuu mm. kunnollinen parkkipaikka sekä yläkoulua, jonka piha-alueen viihtyisyyteen tulisi kiinnittää huomioita. Koulujen ja teknisen toimen yhteisiä kehittämispalavereja pyritään järjestämään vähintään kerran vuodessa.

Laatupäivässä 19.4.2018 todettiin koulun piha-alueiden kehittämistarpeet. Talviaikana oppilaille on tekemistä pihassa vain vähän. Ulkoluokkaopetusta pitäisi tehostaa.

Laatupäivässä 24.3.2021 arvioitiin koulun lähiympäristö hyvin toimivaksi. Sisätiloihin kaivataan lisää pieniä ryhmätyösoppeja. Yläkoulun pihan katosta pitää korjata sadekeleille sopivaksi ja pihalle kaivataan lisää penkkejä ja pöytiä työskentelyä varten.

12. Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta

12.1 Yleinen kuvaus

Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee koulun perustehtävää ja luo lapselle eheän ja tasapainoisen päivän. Koulun ja aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteiset linjaukset tukevat ja vahvistavat lasten hyvinvointia ja sosiaalista kehitystä. Toiminta tukee lapsen koulunkäyntiä, oppimista ja sosiaalisia taitoja sekä ehkäisee syrjäytymistä. Aamu- ja iltapäivätoiminta voi tarvittaessa olla osa perusopetuksessa oppilaalle annettavaa oppimisen ja koulunkäynnin tukea. Toiminnalla on oma erityisluonteensa, sillä se perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan. (Perusopetuksen laatukriteerit 2012, 57)

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tehtävänä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen ja sen tulee toteuttaa lapsen oikeutta vapaa-aikaan, leikkiin ja kulttuuriin sekä tarjota lapselle huolenpitoa ennen ja jälkeen koulupäivän vanhempien ollessa työssä. (Perusopetuksen laatukriteerit 2012, 57) Toimintaa järjestetään ryhmätoimintana ja sen toteutuksessa huomioidaan sekä yksilölliset että yhteisölliset näkökohdat. On tärkeää, että lapset tulevat kuulluiksi toiminnassa ja voivat osallistua sen suunnitteluun ja toteuttamiseen. (Perusopetuksen laatukriteerit 2012, 57) Toiminnassa tulee olla riittävä määrä kelpoisuuden omaavia, osaavia ja ammattitaitoisia ohjaajia, jotka kantavat ammatillisen vastuun lapsen kasvatuksesta ryhmän jäsenenä. Toimintaa järjestetään turvallisissa ja tarkoitukseen soveltuvissa tiloissa. Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen edellyttää keskinäiseen kunnioitukseen ja tasa-arvoisuuteen perustuvaa kasvatuskumppanuutta kaikkien aikuisten välillä. (Perusopetuksen laatukriteerit 2012, 57)

12.2 Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyvät käytänteet Karviassa

Karvian kunnassa aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1 -2 -luokkalaisille sekä erityisoppilaille. Esiopetuksen oppilaat ovat tarvittaessa oikeutettuja päivähoitoon. Toiminnan tavoitteena on antaa turvallinen ja tuttu paikka viettää koulutyön jälkeistä aikaa ja osallistua koulutettujen aikuisten ohjauksessa monipuoliseen ja virkistävään toimintaan. Aamu- ja iltapäivätoiminta keskittyy leikkiin, ulkoiluun, ohjattuun toimintaan lasten mielenkiinnon ja jaksamisen mukaan. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa on mahdollisuus myös läksyjen tekoon. Toiminnasta vastaavat toimintakoordinaattori, iltapäiväkerhon ohjaaja ja koulunkäyntiavustajat. Aamu- ja iltapäivätoiminta tapahtuu Opinpolun esiopetustiloissa.

12.3 Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaan liittyviä kehittämisen mahdollisuuksia Karviassa

Toiminta pitää saada lapsilähtöisemmäksi; siis lasten mielipide paremmin kuulluksi. Yhteistyötä tulee lisätä koulujen kanssa, mitä odotuksia koulun taholta tulee. Kasvatuskumppanuuden kehittäminen, ja vanhempien odotuksien huomioiminen. Voitaisiin hankkia toimintavälineitä, jotka innostavat mm. liikkumiseen, juuri tälle ikäryhmälle. Lisäksi toimintaa voisi muuttaa tavoitteellisemmaksi.

Laatupäivässä 24.3.2021 todettiin, että toiminta kokee muutospaineita kasvaneen lapsimäärän johdosta. Toimintaan on palkattava vakituinen vastuuhjaaja. Ap/ip-toiminnalle on laadittu selkeä toimintasuunnitelma, joka on luonut hyvän rakenteen toiminnoille.

13. Kerhotyö

13.1. Yleinen kuvaus

Kerhotoiminta on koulujen työsuunnitelmissa perusopetusta tukevaa tavoitteellista toimintaa, joka tukee oppilaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä ja kasvua. Kerhoilla pyritään lisäämään oppilaiden osallisuutta, edistämään eettistä kasvua ja tukemaan yhteisöllisyyteen kasvamista. Kerhotoiminnassa pyritään monipuolisuuteen ja laadukkuuteen. Laatu syntyy hyvästä organisoinnista, resursseista, tavoitteellisuudesta ja järjestäjien ja ohjaajien sitoutuneisuudesta. (Perusopetuksen laatukriteerit 2012, 60)

Kerhotoiminnan tarkoituksena on edistää myönteisten harrastusten viriämistä sekä antaa oppilaalle mahdollisuus muuhunkin kuin tavanomaiseen koulutyöhön turvallisessa ja rauhallisessa ympäristössä. (Karvian kunnan opetussuunnitelma 2011, 21)

Hyvää ja laadukasta kerhotoimintaa toteuttavat ammattitaitoiset kerhonohjaajat yhdessä oppilaiden kanssa suunnitellen ja tehden päätöksiä. Oppilaiden täytyy saada kerhotoiminnasta onnistumisen ja osaamisen kokemuksia samalla vahvistaen kasvatukseen liittyviä kodin ja koulun kumppanuutta ja yhteistyötä. Hyvin onnistuneella kerhotoiminnalla parannetaan työhyvinvointia, opettaja-oppilassuhdetta ja kehitetään opettajien välistä yhteistyötä. (Perusopetuksen laatukriteerit 2012, 60-61)

13.2 Kerhotyöhön liittyvät käytänteet Karviassa

Kerhotoiminnan tavoitteet on kerrottu kunnan opetussuunnitelmassa (2016):

- kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen
- lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen
- sosiaalisten taitojen kehittäminen ja yhteisöllisyys
- onnistumisen ja osaamisen kokemusten tarjoaminen
- luovan toiminnan ja ajattelun kehittäminen
- lasten ja nuorten kannustaminen tuottamaan omaa kulttuuriaan
- mahdollisuus oppilaan tuntemisen lisäämiseen
- harrastuneisuuden tukeminen ja myönteisen harrastusten edistäminen

Kerhotoiminnan muodot ja tavoitteet yksilöidään vuosittain koulun työsuunnitelmassa. Kerhotyöstä toimitetaan säännöllisesti osallistujalistat ja toimintakertomukset kunnan koulutoimistoon.

13.3 Kerhotyöhön liittyviä kehittämisen mahdollisuuksia Karviassa

Lukuvuonna 2012-2013 Karviassa toimii useita eri kerhoja. Näin laajan kerhovalikoiman on mahdollistanut valtiolta saatu rahallinen tuki kerhotyön järjestämiseen. Tuki loppuu vuonna 2014, joten silloin kerhojen järjestäminen nykyisessä laajuudessaan tuskin on mahdollista. Kerhotyötä tullaan todennäköisesti jatkamaan tuntikehyksen puitteissa taloudellisten mahdollisuuksien mukaan. 4H:n kerhot tulevat säilymään todennäköisesti vielä tulevaisuudessakin.

5. Laatukriteerit ja päätöksenteko

Laatutyön ohjausryhmä valmistelelee laatukäsikirjan arviointisuunnitelmiseen. Laatukäsikirjan hyväksyy kasvatus- ja opetuslautakunta syksyllä 2012.

Lähteet

Perusopetuslaki 21.8.1998/628

Perusopetuksen laatukriteerit, Opetusministeriön julkaisu 2010:6

Karvian kunnan 1-9 luokkien opetussuunnitelma 2011

Karvian kunnan kuntastrategia 2011-2015